

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“
(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godinu „Objavitelju Dalmatinskomu“ i „Smotri Dalmatinskoj“ za Austro-Ugarsku Kr. 12.—; samom „Objavitelju Dalmatinskomu“ Kr. 6.—; samoj „Smotri Dalmatinskoj“ Kr. 8.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmerno. Pojedini brojevi stope 10 para, a zastareni para 20.

Pitanja za predbrojbu, uz koja nema dotičnih sveta, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstite, uz koja nema prilike preplatne, biti će povraćena. — Preplate se šalju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju. — Pisma i novce treba šaljiti „Uredju Objavitelja Dalmatinskog u Zadar“

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

CESAR KARLO
u njemačkom glavnem stanu na dan rođenja cara Vilima.

BEĆ, 26. Cesar Karlo je stigao 26 januara u njemački glavni stan, da čestita Caru njemačkome sutrašnjem rođendanu. U Cesarevoj pratičnji bio je ministar izvanskih posala Černin, koji je preko jutra vijeće održao s državnim kancelarom i državnim tajnikom Zimmermannom. U 12 s. i po bio je ručak na kojem su učestovivali i Carica Viktorija Augusta, pruski princenovi Henrili i Valdemari.

Cesar Karlo je držao ovu zdravnicu:

„Živa Mi želja vukla da dogjem danas amo, da Vaše Veličanstvu, Svome dragome prijatelju i vjernom savezniku lično i najsrdečnije čestitam. Po treći put Vaše Veličanstvu svetkuje Svoj rođendan usred rata, što su nam neprijatelji nematnuli koji su sami odgovorni — pošto su odbili našu lojalnu ponudu za mir — zato što ga se nastavlja, Vašeg Veličanstva slavom ovjenčana vojska postigla je sa Mojom vojskom i s hrabrim vojskama Naših saveznika, a sa Božjom pomoću, u ovu zadnju godinu opet sjajnih uspjeha, koji nas ispunjavaju sa opravdanim ponosom ali i sa tvrdim pouzdanim u dalji tok borbe. Drot jednakim osjećajima živog prijateljstva, što je Njegovo Veličanstvo pokonji. Moj prastric iskazivao Vaše Veličanstvu, evo dajem oduška Mojim željama poklonom: Njegovo Veličanstvo Car njemački i kralj pruski živio!“

Car Vilim je odgovorio ovom zdravicom: „Užrictvom Svoju najtopliju zahvalnost Vašem Veličanstvu, kao vjernome prijatelju i savezniku, na današnjem posjetu i na čestitanju prigodom Moj rođendana. Nazočnost Vašeg Veličanstva u ovaj dan za Me je nov sjajan dokaz da se Vaše Veličanstvo i Vašeg Veličanstva vojska i narodi osjećaju, u veselju i nevolji, u crnim i u vedrim danima, složni sa Mnom i s Mojom vojskom i narodom u neslomljivoj volji; da sadašnji rat, sa Božjom pomoću, privredimo sretnom i za naše narode jednako blagodatnom kraju. Odbijanje naše ponude mira svaliće se na one, koji su onako osorno našu susretljivost odbili. Slavom ovjenčane bojne snage Austrije-Ugarske i Njemačke izvoštice u društvu sa svojim saveznicima, mir našim zemljama, dok će se krvlju i gvožnjem prekaljeno prijateljstvo između nas i naših naroda pokazati i buduće u zajedničkom mirnom radu tvrdi i vjerno. Osobito pak zahvaljujem Vašem Veličanstvu što se sa toplim riječima sjetilo Njegova Veličanstva pokojnog Franje Josipa. Mog svjetlog očinskog prijatelja. Neka uspomena preblaženo Cesara posvećuje danas i u buduće Naše prijateljstvo. Dajem oduška Mojim zahvalnosti poklikom: Živjelo Njegovo Veličanstvo Cesar Karlo! Hura! Hura! Hura!“

Putovanje N. V. Nadvojvođe Maksu.

CETINJE, 24. Nadvojvoda Maks krenuo je jučer iz Bara vozeći se preko Spiča, Kaštelastve i Budve. Pošto se kratko vrijeme zadržao u Tivtu, nastavio je put Konavoskim poljem i preko zupe u Dubrovnik, da ovaj grad u kratko obegje. Iz Dubrovnika se zaputio u Sarajevo. Neposredno prije odlaska generalni guverner Weber i poglavica generalnog štaba Hubka oprostio se sa Nadvojvodom, koji im je zahvalio na pratični i izjavio da je uvelike zadovoljan utiscima što ih je dobio u Crnoj Gori.

Opis arhiva c. kr. dalmatinskog namjesništva u Zadru.†

Arhiv c. kr. dalmatinskog namjesništva bio je utemeljen godine 1623. po određbi mletačkog općeg proveditora u Dalmaciji i Albaniji Frana Molina²). Ovaj arhiv sadržava dragocjenih spisa, isprava, svezaka i t. d., koji dobro uzdžani i čuvani, u svaku dobu bogati su izvor, da se crpe korisni i zanimivi pojmovi sa gležnjačom povjesnog, političkog i statističkog prošlih vremena, kao što i pouzdani podaci za očuvanje vlasničkog prava države, crkava, zavoda, općina, pobjornih zaklada i posebnika.

Da naši ljudi, koji se bave knjigom, shvate važnost ovog arhiva malo poznatog, a još manje pohagjanog, iznosim u javnom popisu svezaka i spisa, koji se u njemu nalaze i to po raznim upravama, što se izmjeniše u našoj Dalmaciji.

1.

A. Mletačka uprava.

Spisi i službene isprave mletačke dobe veoma su zanimive i važne, jer nam pružaju bitne i nedvojbenе pojmove vrhu povjesnih događaja i činjenica XV., XVI., XVII. i XVIII. vijeka.

¹⁾ U Alačevićevom „Tabularium“, svezak I. god. I. br. 1, Zadar 1901., bio je objelodanjan kratki popis spisa i isprava ovoga arhiva, ali nije tačan, a ni potpun.

²⁾ V. „Altis“ istog proveditora Frana Molina, knjiga jedina, list 51.

BEĆ, 25. Javljuju iz stana ratne štampe: Nadvojvoda Maks, koji se dana 23. januara povratio iz Arbanije, vozio se preko Bara do Dubrovnika Crnogorsko-Dalmatinskim primorjem. U Virpazaru na Skadarskom jezeru dočekao ga je vojnički guverner, pa se s njim odveze automobilom u Bar. Crnogorsko ga je pučanstvo izvanredno srušeno i lojalno dočekalo. U Starom Baru načelnik je pozdravio nadvojvodu govorom, u kojem je istakao lojalnost primorskoga naroda i njegovu zahvalnost što su pobjedne austro-ugarske čete pred godinu dana uspostavile redovite prilike. Nadvojvoda zahvali na dobrodošlici te po Cesarevu nalogu izrazi osobitu Cesarevu naklonost narodu crnogorskog primorja. Zahvaljujući na pozdravu rimokatoličkog nadbiskupa Dobresića, nadvojvoda reče, da austro-ugarska vojna uprava nastoji svim silama, da ide na ruku razvoju dobrostanja, i da mu je Cesare dao nalog da uvjeri narod tog primorja o njegovoj osobitoj naklonosti, a to neka nadbiskup objavi po svoj dijecezi.

Muslimanskim muftijem Metezzi Hanumoviću nadvojvoda izjavlja, da ga veseli, što muslimani u barskom okružju žive u najboljoj slozi se drugim vjerama i što živo podupiru rad austro-ugarske vojne uprave. Nadvojvoda izjavlja, da mu je Cesare naložio, neka uvjeri crnogorske muslimane o njegovoj naklonosti, koja je jednakona onoj što je bosanski i hercegovački muslimani uživaju od više desetina godina, i neka muftija to saopći svim svojim organima neka ne primaju takovih posredovanja zastupnika, te da mu saopći one slučajeva, u kojima se to opazilo.

Po nalogu ministra predsjednika sastavio je ministar a latere taj popis, i to u proljeću i ljeti 1915. Ministar predsjednik očita, da ljeta 1915. nije dobio od ministra rata nikakvih novih obavijesti. Grof Tisza čita imena 17 zastupnika, koji su posredovali u dobavama za vojsku, ali je nadodao, da se po njegovu mišljenju već dio tih slučajeva mora pripisati altrističkim razlozima. Ministar predsjednik na kraju izjavljuje, da ako mu još koji slučaj bude saopćen, neće ga zatajiti ili zasurbiti. On u ime Kuće izriče tvrdu volju, da se moralni kapitol mora poštovati i da ga se mora braniti tako, da se nametnici uklone a neosnovana okrivljenja pobiju.

austrijskih južnih Slovena, i u ime svih Slovena u Kranjskoj.

UGARSKA I HRVATSKA.

U ugarskoj zastupničkoj Kući.

BUDIMPEŠTA, 25. Zastupnička Kuća. Ministar predsjednik Tisza odgovara na upit o dobavama za vojsku te kaže, da je i on sasvim toga mnijenja, da se zastupnici moraju čuvati svakog dodira sa državom i sa njenim vlastima, što bi moglo imati obilježje materijalnog interesa. Netom je buknuo svjetski rat, pojavile su se neke zle upotrebe u dobavama za vojsku; tad je ministar predsjednik zamolio ministra rata, da naloži svim svojim organima neka ne primaju takovih posredovanja zastupnika, te da mu saopći one slučajeve, u kojima se to opazilo.

Po nalogu ministra predsjednika sastavio je ministar a latere taj popis, i to u proljeću i ljeti 1915. Ministar predsjednik očita, da ljeta 1915. nije dobio od ministra rata nikakvih novih obavijesti. Grof Tisza čita imena 17 zastupnika, koji su posredovali u dobavama za vojsku, ali je nadodao, da se po njegovu mišljenju već dio tih slučajeva mora pripisati altrističkim razlozima. Ministar predsjednik na kraju izjavljuje, da ako mu još koji slučaj bude saopćen, neće ga zatajiti ili zasurbiti. On u ime Kuće izriče tvrdu volju, da se moralni kapitol mora poštovati i da ga se mora braniti tako, da se nametnici uklone a neosnovana okrivljenja pobiju.

Tisza o Wilsonovo akciji za mir.

BUDIMPEŠTA, 25. Zastupnička Kuća. Ministar predsjednik Tisza odgovara na upit o Wilsonovoj akciji za mir te kaže: „Mi smo skloni nastaviti izmijenjivanje misli sa vladom Sjedinjenih Država, u sporazumu, kako se već razumije, sa našim saveznicima. Kad je četvrti savez izjavio, da je spreman zapodjeti pregovore o miru, izjavio je takozjer, da će se na tim pregovorima, po njegovom uvjerenju, prikazati protivnici uvjeti da se dođe do trajnog mira, uvjeti koje će on moći prihvati. U odgovoru naših protivnika na Sjedinjene Države iznose se na mjestu takovi uvjeti za mir, koji znače dažbudi isto, što i raskomadnje Monarhije i Turske. Dok nama protivne vlasti bitno ne promijene svoje ratne ciljeve, postojeće nepremostiva oprečnost između njihovog stajališta i Wilsonovih ciljeva mira.“

Što se tiče načela o narodnosti Tisza reče između ostalog: „Javno mišljenje u Ugarskoj poštuje načelo o narodnosti. Sve naše javno mišljenje želi, da se narodi slobodno razviju i uspijevaju. Samo u onim krajevima, u kojima skupka živu razna plemena, nije moguće da svako pojedino pleme sačinjava po jednu nacionalnu državu, (odobravanje); tamo se može stvoriti samo država bez nacionalnog značaja, ili narod, koji svojim brojem i važnošću prevlажuje, udara toj državi svoj nacionalni pečat. U takim prilikama može se jedino dati izrazaj na onom ograničenom nacionalnom načelu, u ime kojega Predsjednik Wilson pravo traži za svaki narod, da mu bude obezbrijen život, božja služba, individualni i socijalni razvoj. Ministar predsjednik kaže: „Ja mislim, da tom zahtjevu nigdje nema toliko odaziva koliko u obim državama Monarhije i u ugarskoj državi, koja ima svoj jaki nacionalni karakter. Mislim, da krajevi na jugo-istoku Europe, u kojima žive

šarena smjesa svakojakih naroda, ne mogu da potpunije izvedu načelo slobodnog razvoja naroda, nego im ga jamči postojanje i gospodstvo austro-ugarske Monarhije.“

Predsjednici Parlamenta centralnih Vlasti u Berlinu.

BERLIN, 24. Dredsjednici Parlamenta saveznih Vlasti predali su predsjedniku Kämpfu izjavu u kojoj piše: „Mi smo se sastali u času, kad su narodi našeg saveza jednodušnom potvrdom svoje volje da pobijede odgovorili na objavu osvajačkih ciljeva naših neprijatelja. Makar koje žrtve tražili budući bojevi, mi ćemo ih primijeti na pravednu odbranu od neprijatelja, koji je bez stida otkrio svoje planove pljačkanja i uništavanja. Vojsku i domovinu veže jednaka neiskoljubiva odluka da se ratuje, dok se pobjeda ne izvođi. Našoj u borbi i u smrti vjernoj junakoj djeći isporučujemo zajednički pozdrav domovine.“

Predsjednik se Kämpf pridružio toj izjavi, slaveći savezne pobjedne vojske i genijalne voje, a sjetivši se i žrtava rata na fronti i kod kuće. Većeras predsjednici Parlamenta kreću u carski glavni stan.

BEĆ, 25. Predsjednik Zastupničke Kuće Sylvester povratio se sinoć iz velikoga glavnog stanu u Beć. U razgovoru sa novinarima rekao je, da je Car na podne primio predsjednike u audijenciju, koja je potrajala po sata, pa ih pozvao na ručak, i da je predsjednik Sylvester sjedao desno od Cara. Car Vilim, koji je Sylvestru udjelio Red Crvenog Orla, a Simonitu drugi Red, razgovarao, se vrlo živahnog sa predsjednicima Austrije, Ugarske, Turske i Bugarske. Sastanci će se Dredsjednici nastaviti; prvi koji će na red doći, biće u Crigradu.

RAT.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Izveštaji austr. ugarskog i njemačkog glavnog stana od 24. i 25. januara nalaze se u „Objavitelju Dalmatinskomu“.

Bojno stanje na zapadu i na istoku.

BERLIN, 25. Wolff Bureau javlja: Artillerijski boj, patrolski okršaji i boj u zraku obilježuju su bojno stanje na zapadu. Talionice kod Pompeja i Frouarda sjeverno od Nancija bombardovali su uspješno teški topovi, i njemačka zračna bojna eskadra osula ih je uspješno bombama. U mnogobrojnim okršajima u zraku njemačke su letjelice odnijele pobjedu. Protivnik je tu izgubio svega 8 letjelica. U Karpatima ostra je zima. Savezne čete pomicu se opreznog korak po korak. Bombardovanje se Galaca nastavlja za vredne noći; u odjeljku od vatre vidi se na više milja daleko kako grad gori. Bugarski izvidnički odjeljak, koji se sastojao od dvije satnije, bježi prodro, jedan kilometer na sjeveru od rukava Sv. Gjorgija, preko sledenog močvarnog kraja i uzbio ruske predstaze. U noći se uklonio napadima jakih ruskih snaga i povukao se prema zapovijedi opet preko rukava Sv. Gjorgija. Topovskom se vatrom potopilo 7 ruskih brodova kraljic ratnim materijalom, koji su u tmici nastojali da stignu u Reni.

kvenim za drugama, zaslužnim građanskim obiteljima i seoskim čestima. Državno vlasništvo vrhu zgrada, neobragjenih zemalja, vođa i t. d. takozjer, da je potanki obuhvaćeno i zajamčeno određbama mletačkog senata, uvršteno u svećima općih proveditora u Dalmaciji i u Albaniji sa odnosnim nacrtima. — Dvanaest (12) nevezanih svezaka sačinjavaju izvješnja inžinira i vještača-mjerača vrhu zemljista, vrhu različnih graniča i radi vlasništva između općina i posebnika, sa indeksom načinjenim godine 1900.

— Imade u tomu dva (2) popisa (katastika) državnih zgrada i gradićeva, sastavljenih god. 1788. i 1789. pod općim proveditorom Angjelom Memmom.

5. Spisi istih proveditora od god. 1616. do 1797. — Svezaka 12, koji sačinjavaju opće popise (inventare) spisa i registara svakog proveditora.

6. Spisi za dalmatinskih knezova („Conti di Zara“) od god. 1518. do 1797. (vladavina kojih je trajala po dvije godine). Imade svezaka 139 i 3 indeksa, koji sačinjavaju javnu upravu ove za dalmatinske vlasti. Spisi neki spisi. — Spisi građanski — oporučne odredbe — u 7 svezaka sa indeksom. — Registrat dalmatinskih komorskih prihoda Začra i Nina.

7. Spisi za dalmatinskih kapetana („Capitani di Zara“) od god. 1772. do 1797. — Svezaka 26, sa odnosnim indeksom. — Spisi osobito vojnički i ljetopis zločina za dalmatinske vlasti. — Kazneni postupci.

8. Spisi mletačkog dragomana ili turskog tumača od god. 1622. do 1797. sa povjesnim izvješćima i drugim vijestima onoga vremena. Knjiga i svezaka izbrojenih 134, sa indeksom sastavljenim

1. Dukali, terminacija i t. d. pod mletačkim zadarskim knezovima („Conti Veneti di Zara“) počinju godinom 1409., kad je naime Zadar sa svojom okolicom potpao pod mletačku vlast, i dopiru se sastavljenim g. 1905.

Svezak I. od godine 1409. do godine 1457., II. 1453. 1487., III. 1547. 1566., IV. 1643. 1704., V.

Sukob njemačkih i engleskih laga blizu holandijske obale.

LONDON, 24. Admiralstvo javlja: Prošle noći zbio se sukob flotne patrole sa odjeljkom neprijateljskih razbijaca. Boj se rezvio blizu holandijske obale. Jedan je neprijateljski razbijac potonuo, ostali su se raspršili, pošto su pretrpjeli znatnih šteta.

Kasniji telegram kaže: Noćas se zbio kratak, oštar sukob između Scheuvenbanke i neprijateljskih razbijaca blizu Scheuvenskog pruda. Jedan je naš razbijac pogodjen od torpeda; eksplozija je ubila 3 oficira i 44 momka; naše su ga lagje potopile; one nijesu imale drugih gubitaka.

BERLIN, 24. Wolff Bureau donosi ove potankosti o pomorskom okrušaju kod holandijske obale: Odmah s početka boja, koji se razvio u tmici, brod V 69, koji je vodio ostale, bio je pogognjen u zapovednički most, te su tako poginuli poglavica flotilje korveti kapetan Maks Schulz, 2 druga oficira i nekoliko momaka; od pogognjenja oštetilo se kormilo te se brod sudario sa drugim brodom. Brod V 69 pribjegao je u nizozemsku luku Ymuiden teško oštecen, a da ga neprijatelj nije ometao. Brod u koji je klinjunom udario V 59, učestvovao je dalje u okrušaju unatoč svojim kvarima. Oštećeni engleski razbijac uspio je da dostigne njemačko uporište. Treći njemački brod, koji je u tmici izgubio dodir sa ostatima, naišao je na više neprijateljskih torpedacija, potopio je torpednim hincem iz najbliže blizine veliki neprijateljski razbijac i stigao je bez ometanja u Ymuidensku luku. Njemačka torpeda V 69, koja je teško oštećena prispjela u ovu luku, ima na brodu 6 mrtvih, među njima zapovednika Schulz i 2 oficira, pucnike Fausta i Hannovera. Brod je vrlo teško oštećen u krmu; stražnji dimnjak visi preko desnog boka; zapovednički je most granata razrušila; ima 16 ljudi ranjeno, među tima 9 manje teško.

BERLIN, 26. Službeno, 25. januara na večer: Na zapadnoj obali Meuse živa borbena djelatnost na visu Homme Mort. Inače na zapadnoj fronti ništa značno. Na istoku naše su čete imale uspeha na obim obala rijeke Aa.

Koliko su neprijateljskih letjelica oborili Ni-jemci 1916 godine.

BERLIN, 24. U 1916 godini njemački su letoči skupu sa obrambenim topovima oborili 784 neprijateljske letjelice, dok su ih Nijemci u tom razmaku vremena izgubili samo 221. Samo na francuskoj fronti izgubile Englezzi i Francuzi 739 letjelica a Nijemci samo 181.

Izvještaji turskog glavnog stanja.

CARIGRAD, 24. Glavni stan, javlja 23. januara: Ni na kojoj fronti nije bilo važnih događaja.

CARIGRAD, 25. Glavni stan, 22. januara:

Kavkaska fronta:

U odsječku lijevog krila naši su izvidnički odjeljci zapremili prvu poziciju koja se proteže za 16 kilometara. Inače ništa važno.

CARIGRAD, 26. Glavni stan, javlja, 24. januara:

Fronta u Kavkazu:

Na desnom krilu odbijeni su neprijateljski napadi na naše predstaze. Na lijevom krilu po nas povoljni sukobi izvidničkih odjeljaka.

Perzijska fronta:

Istočno od Devletabada potučeni se neprijatelj jednako povlači. Na ostalim frontama ništa važno.

Izvještaji bugarskog glavnog stanja.

SOFIJA, 25. Izvještaj generalnog štaba, 24. januara:

Makedonska fronta:

U kraju oko Bitolja artiljerijska djelatnost. U obliku Cerne samo na mesta živahnih artiljerijskih vatrica. U području Moglene artiljerijska i puščana vatra. U Vardarskoj dolini neprijateljski je odred pokušavao da zakroči naprijed duž desne obale Vardara; ali je bio protjeran. Na Strumi patrolski okrušaji.

Rumunjska fronta:

Kod Galaca artiljerijska vatra; kod Tulce vatre na izmjenu između neprijateljskih odjeljaka. Naprema Mahmudije, Karabussutu i Proslavi raspršili smo artiljerijskom vatrom slabe neprijateljske odjeljke.

god. 1889. — Sadržavaju nastale granične razmire, obavijesti i potankosti vrhu trgovine, ugovore mira između vlaže mletačke, austrijske i turske, te druge obavijesti mnogo potrebite za poznavanje sgođa i nezgoda onih vremena, kojih je dobar dio možda danas malo poznat. — Pisma turskih službenika i t. d.

9. Spisi državnoga savjetnika («Consultore Fiscale o Legale Veneto») u Zadru od god. 1760. do 1797. — Svezaka nevezanih 17 sa posebnim indeksom. — Sadržavaju fiskalne stvari, odnoseće se na vlasnost fiskusa, korporacija i privatnika: dokaze svake vrsti sa povjesnim criticama od velike cijene.

10. Svezak, koji imade naslov: Zbirka izjava («Fassione») glede dohotaka zvanih «Regalie», što su uživali prešovani i drugi službовни mletački, sa važnim ispravama god. 1797.—1798. — Cigli jedan svezak.

B. Austrijska uprava.

Prvo vladanje.

(Ugovor i mir u Kampoformiu od 18. listopada 1797.)

Spisi, sveski, registri itd. vladā, koje su se izmjenile poslije mletačke vladavine sačuvavaju veoma važne i zanimive stvari u svakom pogledu. Osobitu pažnju zaslužuju spisi prvog austrijskog vladanja, jer se u njima nalaze upravo dragocjene povjesne podatke o mletačkom vladanju za svaki grad i otok Dalmacije i Albanije.

11. Spisi c. k. dvorske komisije za uređenje Dalmacije i Albanije od srpnja 1797. do konca lipnja 1798. — Svezaka 26 sa indeksom. — Stvari

SOFIJA, 25. Izvještaj generalnog štaba, 25. januara:

Makedonska fronta:

U raznim odsjećima artiljerijska i puščana vatra. Na lijevoj obali Vardara propali su pokušaji neprijateljskih patrola da se primaknu. Kod željezničke stanice u Poroju jake su neprijateljske patrole pokušale da se otisnu, ali su protjerane.

Rumunjska fronta:

Neuspješna vatra neprijateljske artillerije protiv Isacce. Dva su neprijateljska monitora tukla sa Sulinskog rukava selo Prislavu. Otvorili smo artiljerijsku i puščanu vatu na neprijateljske čete na severnoj obali konala Sv. Gjorgia i raspali smo ih.

Naši Dopisi

Komiža, 12. siječnja.

Naša je općina prigodom Božićnih blagdana dala za humanitarne i patriotske svrhe iz čistog prihoda iz rasprodaje enoškog šećera kruna 1600 i to: Dokrajinskom fondu «Crvenog Kriza» kr. 300, u ime božićnog dara udovicama i siročadi palih vojnika kr. 300, mjesnom fondu za udove i siročad palih komiških vojnika kr. 500, mjesnoj akciji za skrb oko siromašne školske djece kr. 500. Osim toga je prigodom istih blagdana općina darovala momčadi c. i. k. stacije «Hum» 60 litara vina, te podijelila 300 kr. među dvadesetipet najsiromašnijih obitelji komiške općine, koji je u tu svrhu dostavio vrlu rodoljub gosp. Nikola vit. Mardešić, nastanjen u Dulju.

DALMATINSKE VIJESTI

Ratna odlikovanja i imenovanja.

Njegovo se ces. i kr. Apostolsko Veličanstvo udostojilo

narediti da se izrazi

Previšnje povoljno priznanje za hrabro držanje pred neprijateljem majoru Nikoli Ivanissevichu, kap. Arturu Baatzu, prič. natpor. Ervinu Schmidtiju, prič. por. Jakovu Novotny, od 23. dom. puk.

imenovati

majorom, nasl. majora u. m. Simona Grubišića-Rovilo;

račun. poručnikom, rač. zam. Kamila Zorića, od 37. dom. puk.

puč. ust. nadležnikom, puč. ust. pom. liječ. d. r. Vjekoslava Rismonda;

puč. ust. pom. liječnikom, liječ. zam. doktore Iva Feretića, Pavla Marinkovića;

puč. ust. poručnicima (rangom od 1. avgusta 1916)

puč. ust. zast. Antuna Hagedorfera, Roberta Jurina, Marina Katalinića, D. r. jur. Henrika Marina, D. r. jur. Vladimira Tomana, Antuna Viskovića, Božu Vuletića.

Vojničke pripomoći po zak. 1912. Molbe i pritužbe.

Molbe i pritužbe u posljima vojničkih pripomoći (opskrbnih prinosova) po zakonu god. 1912 imaju se prikazati neposredno odnosnim kotar. pripomočnim povjerenstvima, koja su nadležna da uzmu u pretres i rješje toliko prijave za udjeljenje vojničkih potpora koliko i pritužbe proti odlukama istih kot. pripomočnih povjerenstava.

Uzaludno je stoga uprava takove molbe ili pritužbe na c. i. k. ratno ministarstvo, c. k. ministarstvo za obranu zemlje, c. k. namjesništvo ili na pokrajinsko pripomočno povjerenstvo, jer ova ne mogu druga da rade nego da prosljede molbe ili pritužbe na nadležno kotarsko pripomočno povjerenstvo, uz uzaludno dangubljenje samih stranaka i pomenutih ureda.

Ova je rijetka objektivna skromno proslavljena u ovađnjoj pokr. bolnici.

Margarita Huber rođila se 10. marta 1834 u Mortellu, u Tirolu. Kad joj je bilo skoro 24 godine bila je primljena kao kandidatkinja u manastir milosrđnih sestara u Zagrebu. Od to doba pak do danas ona je svoj život, svoje misli, svoje srce, svoj rado, sebe samo posvetila jedino preteškoj i prezaslužnoj službi: dovrezenju i njegovanjem bolesnika. Prvih 19 godina provela je kao sestrica u Riječkoj bolnici sve do 25. januara 1877, od toga dana pak

upotpote od velike važnosti, osobito za našu domaću povijest.

12. Spisi c. k. vlade od god. 1798. do 19. veljače 1806., kad je nastupila francuska vladavina. — Svezaka 312, sa zapisnicima poslovodstva i odnosnim indeksima u 30 svezaka. — Ovi spisi sadržavaju dragocjene povjesne obavijesti starije dobre prije mletačke vladavine.

13. Spisi c. k. dvorskog komesara Conte di Goëss od god. 1802., 1803., 1804. i 1805. — Svezaka 9, sa indeksom učenjem god. 1890. i popisom povlastica, ustanova (statuta), prihoda, troškova i t. d. općinu Dalmaciju, Albaniju i kvarnerski otoka sa zanimivim podatcima iz prošlih vremena odnosno prestarim korpa: plemićkog, građanskog i pukčkog; k tomu i počneci za postignuće raznih službi.

14. Spisi pridržani (riservati) gubernatura Baruna 1. de Brady od god. 1804. i 1805.—1806. — Svezaka 17, sa dva indeksa. — O raznim predmetima i općem koristi; politički čini.

15. Spisi c. k. austrijske računarnice («Ragioneria») od god. 1798. do 1805.—1806. — Svezaka 116, sa zapisnicima poslovodstva i odnosnim indeksima, u 15 svezaka, od kojih 5 sadržavaju važne potankosti vrhu svake struke javnih prihoda i skopčanih nazema.

16. Spisi c. k. komorske uprave u Zadru i ravateljstava deseljnih («Direzioni Decimali») pokrajine od god. 1804. i 1805.—1806. — Svezaka 70, sa zapisnicima i indeksima u 8 svezaka. — Pređometi općeniji.

17. Spisi c. k. državnog savjetnika («Consultor

do danas neprekidno služi kao starješica sestara u pokrajinskoj bolnici u Zadru. Rijetko je ikađa koja sestra toliko vremena služila samo u dvije bolnice. No isto tako rijetko će se igdje naći, da koja starješica zdržuje u sebi sve vrline jedne sestrice i sva svojstva jedne starješice, kao što to biva u Margarite Huber. Blaga je i ljubezna sa svima bez razlike; sestra je u načinu i čvrsta u stvarnosti. Njena čednost i iskrenost osvajaju sve, koji joj se približe. Njena pobožnost, duboka i iskrena pobožnost, i sve krasote njene duše općaravaju, zanose. No sa tom majčinom blagošću u nje nije u skladu spojena ozbiljnost, dostojarstvenost, ustrajnošću muđere starješice. S toga pod njenom rukom cvjetu koliko mir i ljubav, toliko i red i uređnost u bolnici. Razumljiva je onda ona odanost i privrženost, koju je ova vrijedna i požrtvovna starješica umjela stići, kako kod sestara, koje dvore u bolnici, tako i kod svih bolesnika, koji su god imali prilike da dođu s njom u dočicu. Radi priznanja njenih velikih zasluga, na prijedlog Žemaljskog Odbora, Njegovo se Veličanstvo Car Franjo Josip I. još godine 1902. udostojilo podariti joj visoko odlikovanje kolajnom Jelisavetskoga ređa.

Bog je uzdržao do krajnih granica ljudskog vijeka, zdravu, čilu i svježu, na utjehu i radost onih koji traže lijeka u našoj bolnici.

Trgovačka i obrtnička komora u Zadru javlja:

Trgovački, koji su nabavili sirove kafe uz visoke cijene a sada bi ju morali prodavati, po maksimalnoj cijeni od kruna 8, uz gubitak, mogu da tu kafu, ako je imadu više od jedne vreće, ponude Ratnoj Centrali za Kafu, d. s. o. u. Beču, I. Elisabethstrasse 1, koja će nuditi platiti njene normalne troškove, dakako sa isključenjem svake dobiti.

Zabrana, da se kupuju odijela ratnih zarobljenika.

Opominje se javnost, da se nikako ne smiju kupovati od ratnih zarobljenika odijela kojim su odjeveni ili njihove postole, jer to nije njihovo nego državno vlasništvo, budući da se naša država mora zasad misliti za njihovo odjevanje. Na isti je način zabranjeno davati ratnim zarobljenicima svoje ili pojedine komade svog odijela na izmjenu, sa njihovim.

V. Ratni Zajam.

Tutorstvo srpsko pravoslavne crkve Sv. Ilijе u Zadru upisalo je u 5. ratni zajam kr. 200 kod Srpske štedionice u Zadru, sa kojim upisom ukupno izvršenog upisa kod ovog zavoda iznosi kr. 22.700.

Pišu nam iz Žegara, 18. o. m.

Seljani sela Žegara uslijed zauzimanja ovdašnje c. k. žandarske postaje, uložili su u V. austrijski ratni zajam 26.000 kruna.

Općinski biografski za V. Ratni zajam.

U selu Tkonu (kruna 9550): Ugrinić Stipe 2000, Jakov Ugrinić 200, Sandrić Jadre 50, Sandrić Ive 50, Ugrinić Božo 50, Cala Grgo 50, Bržić Luka 100, Ugrinić Šime 350, Bržić Krševan 50, Bogdanic Ante 100, Ugrinić Lovre 100, Pribilović Jure 100, Muščet Kuzme 100, Jakovljev Šime 50, Miškov Krševan 100, Bržić Ante 100, Bogdanic Pive 100, Ugrinić Karlo

Krsto 50,
ć Sime 50,
50, Hains
ć Ante 50,
kota Kršč
50, Šokota
Colić Ši
Ciklič uđ.
50, Sokota
čarbara Blaž
ć Ante 50,
ive 50.

bitje otvo
i k. etapni
arevac i c.
onica.

etapnim
vac, pripu

ma, tiska
žnice pošt.

i listovi i

anice (no
stovi i br

lužba pre
ih kapeta
de koji se

x. etapnim
u naprotiv

ma, tiska
ce (novine)

nske inva

odin Nād
namjeniti

Hvar, 40.

erst Baron
č. k. na
assa Prag,

savj. Ri
dan Čilipi,

Jak. Babić

Posi ovič
eln. Tivat,

no-opatski
ng, Kloster

Erčegović,

Berst Karl

las Zadar,

of. Stjepan

sup. V.

Vicko Be

ča Alfređ

re, J. Bersa

Pet. Br

čević Du

ček, Korčula,

abar, Don

ir Boberić

Brainovich

of. Zagreb,

ča Bulat

auti Zadar,

Don Niko

saka knji

u ukupno

nu. Snijeg

je vrijeme
pijo, nego

u okolicu

General pukovnik grof Beck u stanju raspoloživosti.

BEĆ, 26. Kako «Streßlehrs Militärblatt» javlja, izdao je Cesari generalu pukovniku grofu Becku ručno pismo, kojim udovoljuje njegovoj molbi, da bude stavljena u stanje raspoloživosti uvažujući sa potpunim priznanjem njegove nezaboravne zasluge za sedamdesetogodišnje službovanje; nadalje ručno pismo generalu pukovniku Danklu, kojim Cesari izražaju svoju iskrenu želost, što zdravstveno stanje prijeći Dankla da opet preuzeće svoj mnogo prokušani rad kao vojskovođa te ga, u zahvalnom priznanju za zasluge stecene kao vrhovni vojni zapovjednik, imenuje kapetanom prve arsierske tjelesne garde.

***

Ime generala pukovnika i kapetana prve arsierske garde grofa Fridriha Becka Rzikowsky u usloju je svezi sa novijom povješću naše vojske, kojoj on sam pripada punih 70 godina. Rogjen je 21. ožujka 1830., u Badenu kraj Beča, a već kao 16-godišnji mladić stupio je 18. listopada 1846. u vojsku kao kadet pionirske čete. Godine 1848. i 1849. učestvovao je u ratu protiv Italije kao potporučnik 59. puk., te se osobito odlikovao u bitki kod Brescie, a već 1854. imenovan je kapetanom. Poznat kao vrlo sposoban časnik odlikovan je po najvišim vojnim zapovjednicima osobitim važnim službama. Od g. 1855. do 1858. bio je šefom generalnog štaba feldmarsala Radetzkoga, a po tom feldmarsala Hessa i Reischachu, te je 1859. odlikovan vojnim križem za zasluge i redom željezne krune 3. r. U bitki kod Ponte Nuovo bio je teško ranjen u koljeno.

Godine 1866. učestvovao je u pruskom ratu i 17. srpnja iste godine promaknut na pukovnika. Naredne je godine imenovan predstojnikom vojne kancelarije Njegoša Veličanstva, 1873. generalmajorem, a 1874. glavnim pobočnikom cesarevima, te pravim tajnim savjetnikom. U godini 1878. imenovan je podmaršalom i podijeljeno mu je barunsko dostojeanstvo. I u okupaciji Bosne i Hercegovine aktivno je učestvovao, te je odlikovan redom željezne krune 1. r. Dne 11. lipnja 1881. imenovan je šefom glavnog štaba sveukupne naše oružane sile. Imenovanje ga je zateklo na vojnom putovanju u okupiranim zemljama, u kojima se prvo doznao da su tam. Sve se obalno područje pretražilo, ali o neprijatelju ni traga. Tad su naše torpedačke osvijetile iz bliza zračnim granatama jedno utvrđeno mjesto pa ga stale tuči artiljerijom. Opazio se više pogodjenja. Naše su se bojne snage zdravo povratile, ne našavši ni na povratku na protivnika.

Izvještaji njemačkog glavnog stana.

BERLIN, 26. Wolff Bureau javlja: Veliki glavni stan, 26. januara 1917:

Zapadno bojište:

Na zapadnoj Meusi zauzeti su na juriš francuski opkopi na visu 304 a na širini od 600 metara. U klanju neprijatelj je pretrpio krvavih gubitaka i ostavio u našim rukama 500 zarobljenika, među kojima 12 oficira i 10 mitraljeza.

U noći Francuzi preduzeće protunapad, koji im se izjavilo. Sa strane od napadne tačke preduzeće su na «Homme Mort» i sjevero istočno od Avocourt posla igla željeni uspjeh.

Istočno bojište:

Bojevi na rijeci Aa protekli su i jučer za Niemce, koji su napadali, sa punim uspjehom, i to zauzećem novih ruskih pozicija s obe strane rijeke. Na istočnoj su obali propali jaki neprijateljski protuudarci. Izvijelo se 500 zarobljenika.

Vojna fronta generala maršala Mackensena: Ništa nova.

Makedonska fronta:

Kod Bugjuktasa na obroncima Moglene planine bugarske su čete odibile zagon srpskih snaga.

Prvi general kvartirmajstor Ludendorff.

Rat na moru. Njemačke torpedače na engleskom obali:

BERLIN, 26. Wolff Bureau javlja: U noći 25. januara njemačke se lake bojne snage otisnute u engleske obalne vode, da napanu neprijateljske nadzorne brodove i predstraze, o kojima se prije doznao da su tam. Sve se obalno područje pretražilo, ali o neprijatelju ni traga. Tad su naše torpedačke osvijetile iz bliza zračnim granatama jedno utvrđeno mjesto pa ga stale tuči artiljerijom. Opazio se više pogodjenja. Naše su se bojne snage zdravo povratile, ne našavši ni na povratku na protivnika.

Laži petrograđskih novina. Zatočenja u Srbiji:

BEĆ, 26. Javljuju iz stanja ratne štampe: Petrograđanske su novine proturile glas, da je 40.000 Srba zatočeno u Austriji i Ugarskoj. Ta vijest nije istinita; zatočeno se samo iz političkih razloga nekoliko političko nepouzdanih osoba, sposobnih za vojnici službu; njihov broj nije nego neznatan dio broja što donose ruske novine.

Bonar Law o Wilsonovo poruci Senatu Sjedinjenih Država:

BERLIN, 26. Agencija Reuter: Bonar Law držao je na jednoj skupštini u Bristolu govor, u kojem je, kako se drži, u ime kabineata a u pogledu Wilsonove poruke izjavio: «Dije moguće, da Wilson posmatra ta pitanja sa istog stajališta, sa kojega ih mi smatramo. Kao glava velikog neutralnog naroda, on mora da se neutralno drži. Glavno je pitanje u ovom ratu ko ima pravo a ko krivo. Mi znamo da je ovaj rat otvorena poleple za napadanjem. Wilsonov je sada cilj postići mir i obezbijediti ga za budućnost. To je i naš cilj, naši jedini cilj. On se nuda, da će mir obezbijediti savezom za mir, pa nastoji da navori i američki senat neka bi preuzeo što treba da se taj savez obrazuje. Ne bi bilo pravo nazrijeti u tom prijedlogu čistu utopiju. Ja uzmam da će doći vrijeme, kad će svaki narod na svijetu preuzeti ulogu policijskih straža, koji se brinu za mir u općini.«

Pri prosuđivanju pitanja, da li se to dade postići putem što ga Wilson predlaže, ne možemo na ino, a da se ne sjetimo prošlosti. Govornik prigovara Njemačkoj koješta upogled Belgijske i Poljske te kaže: Odbili smo njemačku ponudu ne iz čežnje za osvajanje, ili jer tražimo sjajniju pobjedu, ne iz mržnje, zavisti ili lakovosti, nego zato, što bi mir, koji bi se danas sklopio, bio mir koji bi se osnivao na njemačkoj pobjedi, mir koji bi ostavio u potpunoj snazi stroj militarizma; mi bi na putu k uspjehu ostali od njega zakvaćeni; mir bi ostavio taj stroj u ovom rukama, koje su još od više narata spravljale rat, koje bi jednake pripreme preduzele i odredile im zgodni čas da nanovo preneraze svijet strahotama, što ih danas doživljavamo. Naš je cilj Wilsonov cilj, da se našim narodima povrati žugjeni mir. Mi se molimo za mir, koji znači da oni, koji se neće povratiti, nisu uzaludno svoj život primijeli.

Pri prosuđivanju pitanja, da li se to dade postići putem što ga Wilson predlaže, ne možemo na ino, a da se ne sjetimo prošlosti.

Govornik prigovara Njemačkoj koješta upogled Belgijske i Poljske te kaže: Odbili smo njemačku ponudu ne iz čežnje za osvajanje, ili jer tražimo sjajniju pobjedu, ne iz mržnje, zavisti ili lakovosti, nego zato, što bi mir, koji bi se danas sklopio, bio mir koji bi se osnivao na njemačkoj pobjedi, mir koji bi ostavio u potpunoj snazi stroj militarizma; mi bi na putu k uspjehu ostali od njega zakvaćeni; mir bi ostavio taj stroj u ovom rukama, koje su još od više narata spravljale rat, koje bi jednake pripreme preduzele i odredile im zgodni čas da nanovo preneraze svijet strahotama, što ih danas doživljavamo. Naš je cilj Wilsonov cilj, da se našim narodima povrati žugjeni mir. Mi se molimo za mir, koji znači da oni, koji se neće povratiti, nisu uzaludno svoj život primijeli.

Govornik prigovara Njemačkoj koješta upogled Belgijske i Poljske te kaže: Odbili smo njemačku ponudu ne iz čežnje za osvajanje, ili jer tražimo sjajniju pobjedu, ne iz mržnje, zavisti ili lakovosti, nego zato, što bi mir, koji bi se danas sklopio, bio mir koji bi se osnivao na njemačkoj pobjedi, mir koji bi ostavio u potpunoj snazi stroj militarizma; mi bi na putu k uspjehu ostali od njega zakvaćeni; mir bi ostavio taj stroj u ovom rukama, koje su još od više narata spravljale rat, koje bi jednake pripreme preduzele i odredile im zgodni čas da nanovo preneraze svijet strahotama, što ih danas doživljavamo. Naš je cilj Wilsonov cilj, da se našim narodima povrati žugjeni mir. Mi se molimo za mir, koji znači da oni, koji se neće povratiti, nisu uzaludno svoj život primijeli.

Govornik prigovara Njemačkoj koješta upogled Belgijske i Poljske te kaže: Odbili smo njemačku ponudu ne iz čežnje za osvajanje, ili jer tražimo sjajniju pobjedu, ne iz mržnje, zavisti ili lakovosti, nego zato, što bi mir, koji bi se danas sklopio, bio mir koji bi se osnivao na njemačkoj pobjedi, mir koji bi ostavio u potpunoj snazi stroj militarizma; mi bi na putu k uspjehu ostali od njega zakvaćeni; mir bi ostavio taj stroj u ovom rukama, koje su još od više narata spravljale rat, koje bi jednake pripreme preduzele i odredile im zgodni čas da nanovo preneraze svijet strahotama, što ih danas doživljavamo. Naš je cilj Wilsonov cilj, da se našim narodima povrati žugjeni mir. Mi se molimo za mir, koji znači da oni, koji se neće povratiti, nisu uzaludno svoj život primijeli.

Govornik prigovara Njemačkoj koješta upogled Belgijske i Poljske te kaže: Odbili smo njemačku ponudu ne iz čežnje za osvajanje, ili jer tražimo sjajniju pobjedu, ne iz mržnje, zavisti ili lakovosti, nego zato, što bi mir, koji bi se danas sklopio, bio mir koji bi se osnivao na njemačkoj pobjedi, mir koji bi ostavio u potpunoj snazi stroj militarizma; mi bi na putu k uspjehu ostali od njega zakvaćeni; mir bi ostavio taj stroj u ovom rukama, koje su još od više narata spravljale rat, koje bi jednake pripreme preduzele i odredile im zgodni čas da nanovo preneraze svijet strahotama, što ih danas doživljavamo. Naš je cilj Wilsonov cilj, da se našim narodima povrati žugjeni mir. Mi se molimo za mir, koji znači da oni, koji se neće povratiti, nisu uzaludno svoj život primijeli.

Govornik prigovara Njemačkoj koješta upogled Belgijske i Poljske te kaže: Odbili smo njemačku ponudu ne iz čežnje za osvajanje, ili jer tražimo sjajniju pobjedu, ne iz mržnje, zavisti ili lakovosti, nego zato, što bi mir, koji bi se danas sklopio, bio mir koji bi se osnivao na njemačkoj pobjedi, mir koji bi ostavio u potpunoj snazi stroj militarizma; mi bi na putu k uspjehu ostali od njega zakvaćeni; mir bi ostavio taj stroj u ovom rukama, koje su još od više narata spravljale rat, koje bi jednake pripreme preduzele i odredile im zgodni čas da nanovo preneraze svijet strahotama, što ih danas doživljavamo. Naš je cilj Wilsonov cilj, da se našim narodima povrati žugjeni mir. Mi se molimo za mir, koji znači da oni, koji se neće povratiti, nisu uzaludno svoj život primijeli.

Govornik prigovara Njemačkoj koješta upogled Belgijske i Poljske te kaže: Odbili smo njemačku ponudu ne iz čežnje za osvajanje, ili jer tražimo sjajniju pobjedu, ne iz mržnje, zavisti ili lakovosti, nego zato, što bi mir, koji bi se danas sklopio, bio mir koji bi se osnivao na njemačkoj pobjedi, mir koji bi ostavio u potpunoj snazi stroj militarizma; mi bi na putu k uspjehu ostali od njega zakvaćeni; mir bi ostavio taj stroj u ovom rukama, koje su još od više narata spravljale rat, koje bi jednake pripreme preduzele i odredile im zgodni čas da nanovo preneraze svijet strahotama, što ih danas doživljavamo. Naš je cilj Wilsonov cilj, da se našim narodima povrati žugjeni mir. Mi se molimo za mir, koji znači da oni, koji se neće povratiti, nisu uzaludno svoj život primijeli.

Govornik prigovara Njemačkoj koješta upogled Belgijske i Poljske te kaže: Odbili smo njemačku ponudu ne iz čežnje za osvajanje, ili jer tražimo sjajniju pobjedu, ne iz mržnje, zavisti ili lakovosti, nego zato, što bi mir, koji bi se danas sklopio, bio mir koji bi se osnivao na njemačkoj pobjedi, mir koji bi ostavio u potpunoj snazi stroj militarizma; mi bi na putu k uspjehu ostali od njega zakvaćeni; mir bi ostavio taj stroj u ovom rukama, koje su još od više narata spravljale rat, koje bi jednake pripreme preduzele i odredile im zgodni čas da nanovo preneraze svijet strahotama, što ih danas doživljavamo. Naš je cilj Wilsonov cilj, da se našim narodima povrati žugjeni mir. Mi se molimo za mir, koji znači da oni, koji se neće povratiti, nisu uzaludno svoj život primijeli.

Govornik prigovara Njemačkoj koješta upogled Belgijske i Poljske te kaže: Odbili smo njemačku ponudu ne iz čežnje za osvajanje, ili jer tražimo sjajniju pobjedu, ne iz mržnje, zavisti ili lakovosti, nego zato, što bi mir, koji bi se danas sklopio, bio mir koji bi se osnivao na njemačkoj pobjedi, mir koji bi ostavio u potpunoj snazi stroj militarizma; mi bi na putu k uspjehu ostali od njega zakvaćeni; mir bi ostavio taj stroj u ovom rukama, koje su još od više narata spravljale rat, koje bi jednake pripreme preduzele i odredile im zgodni čas da nanovo preneraze svijet strahotama, što ih danas doživljavamo. Naš je cilj Wilsonov cilj, da se našim narodima povrati žugjeni mir. Mi se molimo za mir, koji znači da oni, koji se neće povratiti, nisu uzaludno svoj život primijeli.

Govornik prigovara Njemačkoj koješta upogled Belgijske i Poljske te kaže: Odbili smo njemačku ponudu ne iz čežnje za osvajanje, ili jer tražimo sjajniju pobjedu, ne iz mržnje, zavisti ili lakovosti, nego zato, što bi mir, koji bi se danas sklopio, bio mir koji bi se osnivao na njemačkoj pobjedi, mir koji bi ostavio u potpunoj snazi stroj militarizma; mi bi na putu k uspjehu ostali od njega zakvaćeni; mir bi ostavio taj stroj u ovom rukama, koje su još od više narata spravljale rat, koje bi jednake pripreme preduzele i odredile im zgodni čas da nan

Tko želi nabaviti uz povoljne cijene

Sumpora i Galice

neka se obrati na
Matko Milković, Rijeka.

Stigla je velika partija BIJELOG NJEMAČKOG SUROGATA SAPUNA, sasvim tvrdog u originalnim sanducima od 200 komada po 20 dkg., koju prodajem svim trgovcima i zavodima po Kr. 55 sanduk, franko Zadar. Odprema se odmah za cijelu pokrajinu, uz unaprednu isplatu ili na temelju dokumenata koje banke.

Ovo novo njemačko sredstvo nadomješće izvrsno obični i preskupi masteni sapun. Sve ga njemačke kućarice upotrebljuju za pranje ruku, rublja, poda, kuhinjskih sprava i za sve predmete od kovine.

Nalazi se na prodaju kod svakog trgovca. — Direktan uvoz iz Njemačke.

Narudžbe šalju se tvrdki

MARCELLO PATTIERA - Zadar.

Brzojavi: PATTIERA - ZADAR.

Isključiva prodaja za cijelu Dalmaciju.

Jadranska banka
podružnica Split

počam od

1. siječnja 1917

plaća na uložnim knjižicama

3 $\frac{3}{4}$ kamata.

Naklada dopisnica.
Skladište papira i kancelarijskih potrepština
MERCUR - E. MIKULA - ZADAR
ulica Sv. Vida 11.

Nugja: Umjetničkih dopisnica i Uskrasnih od 4 do 12 h. — Školskih potrepština osobito Zadaćnica. — Listova, Kuverata i Računa štampanih za trgovce. — Mapa za pisma 10 Kuv. i 10 Listova 26 h. — Feldpost 1000 komada Kr. 5. — Cigaretnog papira Riz i svih vrsti. — Fotografskih potrepština.

Emailiranih Tablica

za dućane i uredne

Električna Baterija Kr. 1.40
komplet Kr. 3.90.

Disaći stroj «Meteor» Kr. 380
također hrv. pismom.

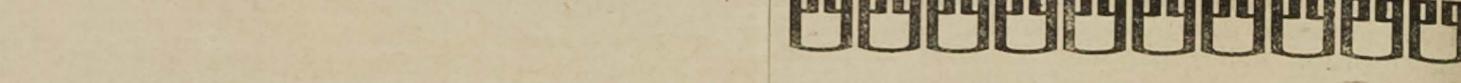
Pečatač gume
i mjeđi.

Novost! Špaga od papira od $\frac{1}{2}$ do 6 mm. po kg. Kr. 5 do 6.60, sa gvoždenom žicom 3 mm. kg. K. 7.80.

Potpata od gume samo za trgovce na veliko.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK.

Preuzimljene naručbe svakovrsnih modernih pečata iz gume i mjeđi za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz tvorničku cijenu. Brza izradba. — Skladište i rasprodaja na veliko svakovrsnik slatkiša: Roks Drops obični, Roks Drops fini, svileni Foures, finih biskvita i t. d. i t. d. sve uz umjerene tvorničke cijene. — Kupuje prazne vreće, koju mu drago količinu, i plaća najvišom cijenom.

Častim se izvijestiti cij. moje mušterije, općinstvo, Državne i pokrajinske Uredne, te Općinske opskrbne odbore da sam premjestio moju poslovnicu

Šibenik obala kod Tvornice leda.

Sa veleštovanjem:

Agenturna, Komisionalna
i Opremajuća Poslovница

Josip Jadronja - Šibenik.

„BLANKA“

Isključiva prodaja za cijelu Dalmaciju.

Po previšnjem ovlastenju Nj. c. i k. A. Veličanstva

Dietro autorizzazione Sovrana di S. M. J. e R. Apostolica

44. c. k. Državna Lutrija za dobrovorne civilne svrhe

Ova NOVČANA LUTRIJA ima: 21.146 zgoditaka u gotovu novcu u ukupnoj vrijednosti od 625.000 kruna.

Glavni zgoditak iznosi:

200.000 kruna.

Vučenje će biti javno na 22 februara 1917.

Jedna sreća stoji 4 krunе.

Srećke se nabavljaju kod odsjeka za dobrovorne lutrije u Beču III, Vorđere Zollamtstrasse 5, u lutrijskim kolektivama, kod prodaže duhanu, kod poreznih, poštanskih, brzjavnih i željezničkih uređa, kod mijenjačnica, i t. d. Osnove vučenja šalju se prodavaocima srećaka bađava.

Srećke se šalju prosti od poštarine.

Od c. k. Ravnateljstva generalne Državne lutrije
4-10
Odjel lutrije za dobrovorne svrhe.

44. i. r. Lotteria di Stato per scopi di beneficenza civile.

Questa LOTTERIA DI DENARO contiene 21.146 vincite in contanti nell'importo complessivo di corone 625.000.

La vincita principale importa:

200.000 corone.

L'estrazione avrà luogo pubblic. addì 22 febbraio 1917.

Una cartella costa 4 corone.

Le cartelle sono d'acquistarsi nella sezione per le lotterie di beneficenza in Vienna III, Vorđere Zollamtstrasse 5, collezionerie del lotto, tracići tabacco, uffici d'imposte, di Poste, Telegrafi e ferrovie, cambia-valute, ecc. — Piani del gioco gratis.

Le cartelle si spediscono senza spese.

Dall'i. r. Direzione generale delle Lotterie dello Stato. Sezione Lotterie a scopi di beneficenza.

Kuhalo i hrzovar na petrolej

Zajamčena sigurnost!
Zajamčeno prosti od svakog mirisa!

Senzacionalmi uspjeh!

Bez čadje!

Bez začepljenja!

Bez šuma!

Bez predgrijanja
sa spiritem!

Bez dima!

• Majspozniji i najsjavšeniji hrzovar sadašnjosti! •

Učinak grijanja 3 puta veći nego kod ostalih sistema. Velika prištednja! Jedna litra petroleja gori 8-12 sati. Jedna litra vode kuha za 5 minuta. Isključeno je da bi se hrzovar prevrnuo. Istodobno može služiti i kao peć za grijanje sobe.

Ivorničko skladište i zastupstvo za cijelu Dalmaciju:

G. B. TAMINO - ZADAR.

Oglas.

Općinska štedionica u Benkovcu

ukamaćuje sve štedioničke uložke

od 15. prosinca 1916 do dalnjega

sa 4% (četiri posto) čisto, što se ovime do sveopćeg znanja stavlja.

ODBOR.

Agenturni, komisionalni i otpremnički posao. — Zastupstvo osiguravajućeg društva

«HERCEG-BOSNA». — Zastupstvo i skladište ugl. tvrtke Michele Truden - Trst —

Preuzimljene naručbe svakovrsnih modernih pečata iz gume i mjeđi za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz tvorničku cijenu. Brza izradba. — Skladište i rasprodaja na veliko svakovrsnik slatkiša: Roks Drops obični, Roks Drops fini, svileni Foures, finih biskvita i t. d. i t. d. sve uz umjerene tvorničke cijene. — Kupuje prazne vreće, koju mu drago količinu, i plaća najvišom cijenom.